

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 25.03.2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (ПМС № 64 от 2016 г.)
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката	Телефон и ел. поща: Тел.: 02 9217 616 e-mail: r.koleva@mon.bg

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Липса на регламентация относно приема в държавните висши училища по професионални направления и специалности, открити и акредитирани след учебната 2019/2020 година“.

Към момента по отношение на откритите и получили акредитация професионални направления и специалности след учебната 2019/2020 г. липсва регламентация относно методиката за определяне на броя на приеманите в тях студенти и докторанти в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението им.

Ежегодно подготовката на Решението на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България за съответната учебната година се случва в съответствие с Методиката за определяне на разпределителен коефициент на висше училище по професионално направление на ПМС № 64 от 2016 г. (Приложение 1 към постановлението).

Един от компонентите в Методиката, необходим при определянето на разпределителния коефициент на висшите училища по професионални направления е броят на приетите студенти и докторанти по съответното професионално направление в държавното висше училище за учебната 2019 – 2020 година.

Съгласно ПМС № 64 от 2016 г. за новооткрити за висшите училища професионални направления и специалности от регулираните професии, за които няма данни за реализацията на завършилите студенти и докторанти, максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти се определя въз основа на оценка на потребностите на пазара на труда, изготвена от експертна комисия към Министерството на труда и социалната политика (МТСП).

При положителна оценка комисията определя максимално допустимия брой на приеманите за обучение студенти и докторанти в рамките на свободния капацитет на съответното професионално направление или специалност от регулираните професии. Положителната оценка на комисията и максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти **се прилагат и през следващите учебни години до получаване на акредитация.**

Настоящият проблем възниква от това, че **след получаване на акредитация** на професионалното направление или специалността от регулираните професии, при определянето на бройките за прием **се прилага** общата хипотеза на Методиката на ПМС № 64 от 2016 г., която изисква при определянето на разпределителния коефициент на висшите училища по професионални направления да се взема предвид броят на приетите студенти и докторанти по съответното професионално направление в държавното висше училище за учебната 2019 – 2020 година. Налице е пропуск в ПМС № 64 от 2016 г. по отношение на висшите училища, които са открили нови професионални направления или специалности от регулираните професии чрез положително оценени проекти към Националната агенция за оценяване и акредитация след 2019 година, след което са получили положителна оценка от Комисията към МТСП, а по-късно и действаща акредитация, има пропуск в ПМС № 64/2016 г., тъй като **не е посочено** с какво се замества необходимия за изчисленията брой на приетите студенти през учебната 2019-2020 г., защото предвид по-късното им откриване **те нямат реализиран такъв прием.**

При преглед на наличната към момента информацията за разработването на проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България за учебната 2024-2025 година се установи, че четири висши училища попадат в тази хипотеза:

- Тракийският университет – Стара Загора с професионално направление „5.3. Комуникационна и компютърна техника“, което е получило положителна оценка от Комисията в МТСП през 2022 г. и акредитация през 2023 г.
- Русенският университет „Ангел Кънчев“ с професионално направление „9.1. Национална сигурност“, което е получило положителна оценка от Комисията в МТСП през 2021 г. и акредитация през 2023 г.
- Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас с професионално направление „7.4. Обществено здраве“, което е получило положителна оценка от Комисията в МТСП през 2021 г. и акредитация в края на 2020 година.

- Националната спортна академия „Васил Левски“ с професионално направление „7.5. Здравни грижи“, което е получило положителна оценка от Комисията в МТСП през 2023 г. и акредитация през същата година.

Комисията в МТСП е дала още 26 положителни оценки от 2019 година насам за професионални направления и специалности от регулираните професии, които съгласно графика на Националната агенция за оценяване и акредитация очакват да получат акредитация. Когато това се случи тези професионални направления и специалности от регулираните професии също ще се сблъскат с липсата на приети студенти през учебната 2019-2020 г. и невъзможността да бъде формиран разпределителния коефициент за съответните висши училища. Това означава, че ако не се вземат мерки описаният проблем ще продължи да възниква и през следващите учебни години.

Във връзка с гореизложеното се идентифицира необходимост от допълване на ПМС № 64 от 2016 г., чрез което да се уреди регламентацията в изложения случай.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описаният по-горе проблем не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. То може да се реализира единствено чрез допълнение на Постановление № 64 от 2016 г.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Броят на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища се определя като произведение от максимално допустимия брой за приеманите за обучение студенти и докторанти и разпределителен коефициент по Методика за определяне на разпределителен коефициент на висше училище по професионално направление (Приложение № 1 към ПМС № 64 на МС от 2016 г.).

Описаният проблем възниква именно при приложението на посочената Методика, което изисква нейната регулация посредством допълнение в ПМС № 64 от 2016 г.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Преследваната цел с приемането на акт на МС е **прецизиране** на уредения в ПМС № 64 от 2016 г. ред за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- Четирите университета, които понастоящем попадат в хипотезата на идентифицирания проблем, а именно: Тракийският университет – Стара Загора; Русенският университет „Ангел Кънчев“; Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас и Националната спортна академия „Васил Левски“;
- Останалите държавни висши училища в страната, които след учебната 2019/2020 г. са открили или е възможно в бъдеще да открият професионални направления и специалности от регулираните професии. Общият брой на държавните висши училища е 37, в т.ч. 33 ДВУ към МОН, 3 висши военни училища към Министерството на отбраната и 1 Академия на МВР;
- Студентите и кандидат-студентите, които се обучават и ще се обучават по открити след учебната 2019/2020 година професионални направления и специалности от регулираните професии;
- Преподавателите и целият академичен състав, които са ангажирани с обучението по обхванатите професионални направления и специалности;
- Министерство на образованието и науката като институция провеждаща държавната политика в областта на висшето образование;
- Националната агенция за оценяване и акредитация като специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и контрол на качеството на дейностите на висшите училища;
- Фирми, организации и институции в секторите, които се нуждаят от наличието на достатъчен брой обучени и квалифицирани кадри по професионалните направления и специалности от регулираните професии.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При варианта „Без действие“ не се предприемат никакви действия, които да са пряко насочени към разрешаването на дефинирания проблем. Така нормативната уредба и по-специално Постановление № 64 на МС от 2016 г. ще остане в настоящата си редакция.

В случай на прилагане на Вариант 1 няма да се даде адекватен отговор на описания проблем свързан с определянето на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти по професионални направления в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжка на обучението им.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В случай на бездействие ще се запази текущото положение, което с оглед събраната и анализирана информация предизвика неяснота и липса на изрична регламентация в определянето на броя на приеманите студенти и докторанти за открити и получили акредитация след учебната 2019/2020 година професионални направления и специалности.

Проблемът е открит и се проявява през настоящата година, но от наличните данни става ясно, че в случай на бездействие проявлението му най-вероятно ще се прояви и през следващите години, с оглед на което запазване на текущото положение не е препоръчително.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 ще окаже отрицателно въздействие върху малките и средните предприятия (МСП), които са заинтересовани от система на висшето образование, която осигурява ясна и предвидима система на прием, образование и квалификация по професионални направления и специалности по регулираните професии.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Постановление № 64 на МС от 2016 г.“

Приложението на Вариант 2 ще позволи предприемането на целенасочени и конкретни мерки, които да прецизират и допълнят нормативната уредба и разрешат възникналия през настоящата година проблем. По-конкретно се предвижда в Приложение № 1 към ПМС № 64 от 2016 г. да се допълни текст, чрез който ще се уреди за държавни висши училища, които нямат приети студенти и докторанти по съответното професионално направление през учебната 2019-2020 година да се приема, че броят на приетите студенти и докторанти по съответното професионално направление в държавното висше училище през 2019-2020 година е равен на определения максимално допустим брой на приеманите за обучение студенти и докторанти от експертната комисия към МТСП.

По този начин ще се осигури възможност Методиката за определяне на разпределителен коефициент на висше училище по професионално направление на ПМС № 64 от 2016 г. да може да се прилага и за държавните висши училища, които са открили нови професионални направления или специалности от регулираните професии чрез положително оценени проекти към Националната агенция за оценяване и акредитация след 2019 година, след което са получили положителна оценка от Комисията към МТСП, а по-късно и действаща акредитация.

За изпълнението на акта не са необходими допълнителни средства, тъй като се предвижда той да бъде финансиран в рамките на утвърдените средства по бюджетите на Министерството на образованието и

науката и на държавните висши училища със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Предвид обстоятелството, че до 20 април Министерството на образованието и науката следва да предложи на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти, е необходимо взимането на своевременни мерки за прецизиране на относимата нормативна уредба.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант 2 ще санира открития пропуск в ПМС № 64 от 2016 г., което ще позволи през тази и следващите учебни години при определянето на приема да не възниква текущия проблем. Това ще въздейства положително по отношение на всички посочени заинтересовани страни, тъй като те са пряко засегнати от редът за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 ще окаже положително въздействие върху МСП, които са заинтересовани от система на висшето образование с ясен и предвидим прием, която подготвя необходимия брой квалифицирани кадри, които са бъдещата работна сила в МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“

В конкретния случай не са налице алтернативни възможности за нерегулаторни мерки, т.е. този вариант е неприложим, тъй като разрешаването на описания проблем не може да се разреши без целева регулация в нормативната уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел: Прецизиране на уредения в ПМС № 64 от 2016 г. ред за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища.	3	1

Ефикасност	Цел: <i>Прецизиране на уредения в ПМС № 64 от 2016 г. ред за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища</i>	3	1
Съгласуваност	Цел: <i>Прецизиране на уредения в ПМС № 64 от 2016 г. ред за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища</i>	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Постановление № 64 на МС от 2016 г.“

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към развитие и усъвършенстване на системата за висше образование. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление засяга МСП по начин описан в съответните варианти на действие.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. [Закон за висшето образование](#);
2. [Постановление № 64 от 25 март 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища](#);
3. [Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021 - 2030 г.](#);
4. [Рейтингова система на висшите училища в България](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Росица Колева, директор на дирекция „Висше образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 05.03.2024 г.

6.3.2024 г.

X

Росица Колева
Директор на дирекция ВО
Signed by: Rositsa Hristova Koleva

Подпис: